

R O M Â N I A
TRIBUNALUL BIHOR
SECȚIA I CIVILĂ

Dosar nr. 2200/111/2020

SENTINȚA CIVILĂ Nr. 26/C/2022
Ședința publică din 18 Februarie 2022

Completul compus din:
PREȘEDINTE MONICA POPOVICI
GREFIER DANIELA COCIUBEI

Pe rol fiind pentru azi judecarea cauzei civile litigiu de muncă privind pe reclamanta SIME ADRIANA, cu domiciliul procesual ales la Cabinet de Avocat Poinar Irina cu sediul în Oradea str. Roman Ciorogariu nr. 65 Corp A, etajul 2 județul Bihor, în contradictoriu cu pârâtul STATUL ROMÂN - PRIN MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE, cu sediul în București str. Apolodor nr. 17, sector 5, MINISTERUL PUBLIC – PÎCCJ – DNA, cu sediul în București str. Știrbei Vodă nr. 79 – 81, MINISTERUL JUSTIȚIEI cu sediul în București str. Apolodor nr. 17, sector 5, având ca obiect pretenții.

La apelul nominal făcut în ședința publică nu se prezintă părțile.

Procedura legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefier, după care:

Se constată că dezbateră în fond a cauzei a avut loc la data de 21 ianuarie 2022 când părțile prezente au pus concluzii ce au fost consemnate în încheierea de ședință din acea zi, încheiere ce face parte integrantă din prezenta hotărâre, amânându-se pentru data de 4 februarie 2022, 18 februarie 2022 – zi în care s-a pronunțat hotărârea.

INSTANȚA

Asupra cauzei de față constată:

Prin cererea de chemare în judecată reclamanta SIME ADRIANA a chemat în judecată pe pârâtul STATUL ROMÂN — prin Ministerul Finanțelor Publice solicitând obligarea, pârâtului la plata sumei de 176.751,34 lei reprezentând despăgubiri pentru daunele materiale suportate (sumă formată din 141.797,43 lei reprezentând contravaloarea salariului brut pe care l-ar fi primit de la AFP Bihor (suma de 98.372,64 lei reprezentând salariul net pe care l-ar fi primit de la AFP Bihor) în situația în care nu i-ar fi fost suspendat raportul de muncă cu AJFP Bihor din cauza urmăririi penale și trimiterii în judecată de către organele judiciare din cadrul DNA Oradea și din suma de 34.953,91 lei reprezentând contravaloarea cheltuielilor de judecată pe care a fost nevoită să le suporte pe parcursul procesului penal), respectiv obligarea pârâtului la plata sumei de 100.000 euro reprezentând despăgubiri pentru daunele morale suferite, sumă plătită în lei la cursul afișat de BNR la data rămânerii definitive a hotărârii care se va pronunța în prezența cauză și obligarea pârâtului la plata dobânzii legale calculată asupra sumei totale acordate cu titlu de despăgubiri materiale și morale, de la data înregistrării prezentei cereri de chemare în judecată și până la data plății integrale.

De asemenea a solicitat obligarea pârâtului la plată cheltuielilor de judecată.

În fapt a arătat că a deținut funcția de șef administrație adjunct în cadrul Administrației Județene a Finanțelor Publice Bihor până la data de 15.07.2016, când am fost reținută, iar ulterior arestată preventiv într-un dosar instrumentat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Oradea.

Astfel, în derularea cronologica a evenimentelor legate de efectuarea actelor de urmărire penală reclamanta a indicat următoarele etape:

1. Executarea unor măsuri de supraveghere tehnică, nelegal administrate (aspect dovedit prin Decizia nr. 552/2019 a Curții de Apel Oradea) în baza a 8 mandate, pentru o perioadă de 4 luni între 04.07.2014 și 03.07.2015, fără a se obține date sau fapte.

2) Acțiunea de flagrant organizată de DNA Oradea în biroul reclamantei din cadrul clădirii AJFP Bihor (VOL II pag. 86-89 din dosarul cauzei nr. 3222/111/2016 al Tribunalului Bihor), fără obținerea de probe în contra reclamantei care a refuzat primirea plicului cu mita.

3) Preluarea sa de la locul de munca în baza în baza unui mandat de aducere fără să fi fost anterior citată și fără să fi avut cunoștință că era subiectul unei cercetări penale aflată în curs de desfășurare, și ducerea sub escortă la sediul DNA Oradea, unde s-au efectuat acte de procedură penală considerate de reclamantă ca fiind viciate, actele fiind deja pregătite și doar imprimate în prezența sa.

4) Reținerea, arestul preventiv, arestul la domiciliu și controlul judiciar.

Reclamanta a arătând că a fost încătușată în sediul DNA Oradea, încarcerată pentru 24 de ore, transferată a doua zi la Tribunalul Bihor, unde după o audiere de 9 ore, s-a dispus arestarea la domiciliu, măsură privativă de libertate care prin prelungiri ulterioare a durat 88 de zile, din 15.07.2016 până în 10.10.2016, înlocuită apoi de măsura controlului judiciar, pe o perioadă de 151 de zile, respectiv din 11.10.2016 până în 14.02.2017.

5) trimiterea în judecată prin Rechizitoriul din 04.08.2016 emis de DNA - Serviciul Teritorial Oradea, în dosarul nr. 67/P/2014, pentru săvârșirea infracțiunilor de luare de mită, faptă prevăzută și pedepsită de art. 289 alin. 1 C .pen și luare de mită în formă continuată (patru acte materiale), faptă prevăzută și pedepsită de art. 289 alin. 1 C. pen. Fiind acuzată că, în esență că ar fi pretins primit mită în bani și produse alimentare pentru a-și îndeplini în mod defectuos activitatea de serviciu favorizând două societăți comerciale, prin aceea că în urma controalelor fiscale nu s-ar fi constatat în totalitate obligațiile datorate bugetului de stat.

Prin Sentința Penală nr. 116/P/19.07.2017 pronunțată de Tribunalul Bihor, în dosarul nr. 3222/111/2016, reclamanta a fost achitată pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită și a fost condamnată la o pedeapsă de 3 ani închisoare, a cărei executare a fost suspendată sub supraveghere, pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită.

Sentința a fost desființată, în parte, prin Decizia penală nr. 552/01.11.2019 pronunțată, prin care s-a admis apelul reclamantei și s-a dispus achitarea mea și de acuzația comiterii infracțiunii de luare de mită în formă continuată fiind înlăturate pedepsele principală, complementară și accesorie, alături de măsurile de supraveghere și obligațiile stabilite în fond.

Suplimentar reclamanta arată că prin Rechizitoriul susmenționat din dosarul nr. 67/P/2014, s-a dispus disjungerea cauzei sub aspectul comiterii infracțiunilor de permiterea accesului unei persoane neautorizate la informații ce nu sunt destinate publicității, prevăzută de art. 12 alin. 1 lit. b) din Legea 78 /2000, fiind efectuate de către DNA Oradea cercetări într-un dosar separat, 97/P/2016 în care prin Ordonanța din 25.10.2018 prin care a dispus clasarea cauzei, însăși acuzarea realizând că acțiunea penală nu poate fi exercitată, fapta nefiind prevăzută de legea penală.

Reclamanta consideră că prin trimiterea în judecată organele judiciare (procurorul de caz și organele de poliție) au uzat de exces de putere, exercitându-și dreptul de apreciere asupra anumitor fapte ale reclamantei în mod subiectiv și fără a deține probe, fiind depășite limitele competenței prevăzute de Codul de Procedură Penală, și fiind încălcate drepturile și libertățile personale.

În drept a invocat dispozițiile art. 1359, art. 1373 Cod civil, considerând că în prezenta speță, calitatea de prepus le revine organelor judiciare penale – îndeosebi

procurorului de caz din cadrul DNA - ST Oradea și polițiștilor coordonați de aceștia, iar calitatea de comitent îi revine Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice.

Consideră că fapta ilicită a prepușilor constă în următoarele:

1. Încălcarea dreptului la intimitate prin executarea măsurilor de supraveghere tehnică nelegal administrate, cu încălcarea prevederilor art. 28 din Constituția României, fără respectarea drepturilor individuale ale persoanei cercetate și a reglementărilor prevăzute de Codul de procedură penală, respectiv fără ca reclamantei să îi fi fost adus la cunoștință faptul că făcea obiectul unui dosar de cercetare penală și fără să i se fi comunicat, în termenul prevăzut de lege, că a fost supusă unor proceduri de interceptare și supraveghere tehnică. Reclamanta arată că DNA a înregistrat pe suporturi optice aproape 3.000 de ore de convorbiri oficiale, în interesul serviciului, și private, cu membrii familiei sau prieteni.

2. Încălcarea drepturilor cetățeanului prin deposedarea de documente privind identitatea acestuia, și anume în data 15.07.2016, i-a fost reținută cartea de identitate de către IPJ Bihor, iar în 10.10.2016 pașaportul.

3. Încălcarea libertății individuale a cetățeanului prevăzută de art. 23 alin. 1 din Constituția României, prin reținerea și arestarea pentru o perioadă de 89 de zile;

4. Încălcarea liberei circulații a cetățeanului prevăzută de art. 25. Alin. 1 din Constituția României, pentru o perioadă de 88 zile, fiindu-i interzisă părăsirea locuinței, cu excepția deplasării la sediul DNA sau la Tribunal, precum și și părăsirea țării.

5. Încălcarea principiului prezumției de nevinovăție a persoanei de către DNA, ignorând art. 23 alin. (11) din Constituția României prin transmiterea către presă a unor comunicate cuprinzând acuzații calomnioase cuprinse în rechizitoriu, comunicate care creionau imaginea unei infractoare.

6. Lezarea demnității, onoarei, a vieții particulare, statului social și a dreptului la propria imagine prin încălcarea art. 31 alin. (6) din Constituția României, ca urmare difuzării abuzive de către presă a informațiilor furnizate de organele de cercetare penală, ceea ce încalcă, totodată, și dispozițiile art. 31 alin.(4) din Constituție.

Reclamanta a precizat că în decurs de trei ani cât a durat cercetarea penală - de la momentul reținerii și judecata, în presa locală și în preluările din publicații naționale au fost difuzate imagini cu ea purtând cătușe pe mâini, aceste imagini fiind însoțite de preluări din informațiile furnizate de organele de cercetare penală în care era defăimată și prezentată drept o persoană coruptă care a abuzat de funcția publică pe care o deținea; în schimb, poziția sa nu i-a fost prezentată niciodată.

7. Încălcarea dispozițiilor de procedură penală din art. 100 alin. 1 C.pr.pen., și principiul localității probelor din art. 101 Cod proc. pen. prin aceea deși aveau obligația legală de a administra probe numai în mod legal, nu doar în defavoarea ci și în favoarea sa, organele de urmărire penală din cadrul DNA – ST Oradea, nu au făcut aceasta, ba dimpotrivă au „fabricat” probe împotriva sa, probe obținute prin auto-denumțului unei persoane cercetate penal (numitul Kadar Elemer), respectiv șantajarea de către DNA a altei persoane cu cazier penal (numita Pușcău Florentina Rodica), pentru a-i propune mită reclamantei, probe, desființate de instanța de judecată.

În ce privește prejudiciul material, reclamanta arată că acesta reprezintă:

1. Veniturile nerealizate la locul de muncă.

Reclamanta a arătat că cercetarea penală, reținerea și arestul la domiciliu, urmate de trimiterea în judecata au avut ca rezultat înlăturarea din funcția publică de conducere pe care o deținea în cadrul AJFP Bihor; îngrădirea dreptului la muncă, conform calificării sale, din întregul sistem al administrației publice, reducerea drastică a veniturilor realizate.

Ultima zi de activitate efectivă a fost 14 iulie 2016, data reținerii, după care în 15.09.2016 ca urmare a formulării cererii de pensionare anticipată s-a operat încetarea raportului de serviciu cu ANAF, deși până cel puțin în 01.11.2017, când ar fi avut loc pensionarea pentru limită de vârstă (cu posibilitatea, amânării datei de pensionare, la solicitarea angajatului și după această dată), dacă ar fi fost întreprinse acțiunile nefondate, nelegale și abuzive ale organelor de urmărire penală din cadrul DNA, reclamanta ar fi trebuit să-și desfășoare activitatea de Șef Administrație Adjunct Inspecție Fiscală.

Pe toată perioada cuprinsă între momentul arestării -15.07.2016 și cel al rămânerii definitive a hotărârii de achitare - 01.11.2019, respectiv timp de 39 de luni, reclamanta susține că a fost în imposibilitate de a desfășura o activitate lucrativă, datorită situației create, reclamanta enumerând următorii factori: suspendarea raporturilor de muncă, urmată de arest și control judiciar cu interzicerea unor activități în instituții publice, refuzul angajatorilor privați de a o angaja datorită incertitudinii legate de proces și lipsei de încredere, vârsta destul de înaintată (aproape 60 de ani) și starea de sănătate fizică degradată de artrita degenerativă de care suferă, nu mi-au permis îmi caut un loc de muncă ce să fi presupus muncă fizică.

Arată că pensionarea anticipată a solicitat-o fiind forțată de împrejurări, ajungând la un venit lunar net de 1.998 lei, față de salariul anterior de 6.300 lei.

2. Cheltuielile de judecată din dosarul penal, însumând 34.953,91 lei, respectiv onorariile de avocați achitate pentru apărare în dosarul penal, conform factorilor fiscale și chitanțelor, precum și copile de pe dosar necesare în vederea pregătirii apărării, sumă cu privire la care în cadrul dosarului penal, instanța nu s-a pronunțat fiind incidente prevederile art. 276 alin. 6 Cod procedură penală, raportat la art. 453 Cod de procedură civilă.

În ce privește prejudiciul moral, reclamanta arată că anterior a consolidat o viață familială și socială pe principii corecte, creștine și o carieră profesională prin eforturi susținute, ambiție și perseverență, toate posturile și funcțiile fiind obținute în urma susținerii de concursuri publice, o situație materială bună.

Arată că urmărirea penală penală desfășurată față de ea a avut urmări grave asupra stării sale emoționale și de sănătate, a situației sociale și familiale.

În acest context reclamanta invocă expunerea nejustificată oprobriului public, decredibilizarea sa în fața personalului AJFP Bihor și a contribuabililor aflați în instituție în ziua ridicării sale de la locul de muncă în vederea prezentării la sediul DNA Oradea în data de 14.07.2016; afectarea încrederii sale în instituțiile statului, urmare încălcării drepturilor și libertăților cetățeanului, la sediul DNA Oradea; expunerea sa în fața opiniei publice ca fiind un pericol social și înjosirea sa ca om, ca femeie. În acest context reclamanta arată că a fost încătușată, desă cu mașina poliției și supusă unui umilitor control ginecologic, au urmat măsuri de fotografiere, măsurare, cântărire și amprentare, i s-au luat anumite obiecte personale (sutien, ceas, curea), a fost obligată să petreacă o zi și o noapte în aceeași încăpere cu două persoane cercetate pentru trafic de droguri și o persoană de etnie romă, beată, acuzată de tâlhărie, care dormea pe jos în celulă. Apoi a fost dusă la tribunal, în aceleași haine din ziua anterioară, unde a fost așteptată de către presă și fotografiată, simțindu-se expusă și neprotejată. În aceeași zi și în următoarea perioadă au apărut, în presa locală și în preluări de către publicații naționale, articole cu privire la reținerea sa sub acuzația de corupție, respectiv de luare de mită în formă continuată, articole ce prezentau imaginea ei ieșind din duba poliției, încătușată. Articolele de presă preluau fragmente din ordonanța de reținere și, ulterior, din rechizitoriu, și erau furnizate, evident, de către DNA Oradea, nu s-a prezentat și varianta sau opinia reclamantei. De asemenea arată că presa nu a anunțat public ulterioara achitare.

Reclamanta a mai invocat efectele psiho-emoționale provocate de izolarea forțată, de distanțarea socială impusă în perioada arestului la domiciliu, a controlului judiciar și a urmăririi penale. Reclamanta a resimțit rușinea față de vecini și jenă profundă, frustrare determinată de reticența persoanelor cu care interacționase constant: colegi de serviciu, prieteni sau cunoștințe, care nu au mai luat legătura cu ea nici măcar telefonic după ce au aflat din presă despre acuzațiile aduse; instabilitatea emoțională provocată de izolarea, totală la domiciliu, pentru o perioadă atât de îndelungată cu manifestarea anxietății, insomniilor, sentimentului de inutilitate profesională și socială, inclusiv schimbarea comportamentului față de familie, manifestată prin lipsă de comunicare și afectivitate, ca urmare a închiderii în sine.

Perioada controlului judiciar, nu a fost o perioadă de relaxare sau de echilibrare psihică.

Reclamanta a arătat că evenimentele trăite au avut efecte negative asupra sănătății sale și, implicit, asupra sănătății soțului său.

Reclamanta mai arată că i s-a încălcat și dreptul de a beneficia de prezumția de nevinovăție, prevăzută de art. 6 par. 2 din CEDO, întrucât organele de urmărire penală au încălcat obligația corelativă de rezervă ce le revine în ceea ce privește exprimarea opiniei asupra vinovăției persoanei cercetate, exprimare care a depășit limitele simplei exprimări informative a opiniei publice, invocând în acest sens cauza Didu contra României din 14.09.2009, cauza Y.B. și alții contra Turciei din 28.10.2004.

Reclamanta susține că există o legătură de cauzalitate directă între fapta ilicită a prepusului și prejudiciul injust cauzat, acesta rezultând din însăși materialitatea faptei, pentru că în lipsa cercetării sale abuzive și a tuturor acțiunilor întreprinse de organele de urmărire penală din cadrul DNA Oradea ea ar fi putut ieși la pensie la împlinirea vârstei limită de pensionare cu demnitate, nu cu capul plecat și cu mâinile încătușate, iar starea mea de sănătate fizică și psihică nu ar fi fost atât de alterate.

Pe de altă parte, în condițiile în care în privința sa nu s-a respectat proporționalitatea între dreptul la informare și prezumția de nevinovăție, consideră că există legătură de cauzalitate între modul informare a opiniei publice și prejudiciul moral cauzat.

Reclamanta consideră dovedit și Raportul de prepușenie dintre autorul faptei ilicite și prejudiciabile, în ceea ce privește răspunderea Statului Roman prin Ministerul Finanțelor Publice, deoarece potrivit art. 52 alin. 3 teza I din Constituția României și art. 94 alin. 1 și 6 din Legea nr. 303/2004, statul prin Ministerul Finanțelor Publice răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare.

Statul în calitate de garant al legalității și independenței actului de justiție este obligat să răspundă independent de orice culpă, pe temei obiectiv, pentru consecințele prejudiciabile ale propriei activități judiciare pe care organizează și conduce în conformitate cu prevederile constituționale și legale, activitate care poate produce prin disfuncționalități sau abuzuri, efecte de natură civilă, concretizate în prejudicii materiale sau morale justițiabililor, efecte care cad sub incidența legii civile.

Arată că analizând dispozițiile art. 539 Cod procedură penală, precum și practica în materie a Curții Constituționale (inclusiv decizia nr. 45/1998 a Curții Constituționale, prin care s-a decis că textul art. 504 Vechiul Cod de procedură penală este constituțional numai în măsura în care nu se limitează la ipotezele prevăzute de text cazurile în care statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare), precum și faptul că textul art. 539 Cod procedură penală este identic cu cel al art. 504 din Vechiul Cod de procedură penală, se ajunge la concluzia că nu doar persoana care a fost condamnată definitiv și, în urma rejudecării, a obținut o hotărâre definitivă de achitare, are dreptul la repararea de către stat a

pagubei. O interpretare restrictivă a dispozițiilor art. 539 Cod procedură penală este de natură să obstrucționeze realizarea scopului urmărit de legiuitor prin această normă, acela de a permite repararea prejudiciului cauzat prin erori judiciare săvârșite în procesul penal, inclusiv în cazul privării nelegale de libertate pe parcursul procesului penal. Numai astfel legea internă este în concordanță cu prevederile art. 5 par. 5 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în conformitate cu care trebuie interpretate legile interne, potrivit art. 20 din Constituție.

Arată că ea nu se află în situație situațiile prevăzute de art. 539 C.pr.pen., nefiind condamnată în mod definitiv și ulterior achitată în urma rejudecării și nici lipsită de libertate în mod nelegal, deci se impune examinarea prezentei cauze prin prisma temeiurilor de drept referitoare la răspunderea comitentului pentru fapta prepusului, dar și prin prisma celor referitoare la încălcarea drepturilor fundamentale ale persoanei, reținând ca răspunderea pentru încălcarea drepturilor prevăzute de Convenția europeană a drepturilor omului și de Protocoloalele sale adiționale, revine întotdeauna statului, iar nu altei persoane juridice, deoarece obligația respectării drepturilor fundamentale ce decurg din Convenție a fost asumată de statele membre semnatare ale acesteia, Statul Român ratificând Convenția prin Legea nr. 30/1994.

Consideră dovedită și Legătura dintre fapta ilicită își prejudiciabila săvârșită de prepus și atribuțiile sau scopul funcțiilor ce i-au fost încredințate.

În doctrina juridică de specialitate s-a evidențiat ca noțiunea de „funcții încredințate” se întrucât faptele ilicite au fost săvârșite de organul judiciar (procurorul din cadrul DNA - ST Oradea și poliștii din subordinea acestuia) în exercitarea atribuțiilor ce i-au fost conferite de art. 14 din Codul de procedură penală, în calitate de reprezentant al titularului acțiunii penale, cu atât mai mult cu cât, potrivit art 100 alin. 1 C.pr.pen. „în cursul urmăririi penale, organul de urmărire penală strânge și administrează probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau a inculpatului, din oficiu sau la cerere”.

În probațiune a solicitat încuviințarea probei cu înscrisuri și a probei testimoniale.

În cadrul probei cu înscrisuri, a depus următoarele înscrisuri: raportul de ancheta socială realizat de către Serviciul de probațiune din cadrul Tribunalului Bihor; Ordonanța de reținere din 14 iulie 2016, fila nr. 1 și fila nr. 14 privind perioada reținerii, Minuta încheierii Penale nr.47/CCP/2016 a Curții de Apel Oradea privind arestul la domiciliu; Minuta încheierii Penale din data de 16.02.2017 și Programul de supraveghere nr.85103/10.10.2016 privind măsura controlului judiciar; Sentința Penală nr. n6/P/2017 din 19.07.2017 a Tribunalului Bihor, Minuta Hotărârii nr. 552/01.11.2019 a Curții de Apel Oradea, Ordonanța din data de 25.10.2018 a DNA Serviciul Teritorial Oradea, prin care se dispune clasarea cauzei din Dosarul nr. 97/P/ 2016; Adeverința nr. 52.31/07.05.2020 a Casei Județene de Pensii Bihor, Adeverința nr.CJR-DGR-4971/13.04.2020 a ANAF-D.G.R.F.P Cluj-Napoca, ultima declarație de avere depusa la Anaf, capturile articolelor din presă, Procesul-verbal de aducere la cunoștință a calității de suspect, procesul-verbal de aducere la cunoștință a calității de inculpat, documentele emise de organele de supraveghere din cadrul IPJ Bihor, Procesul-Verbal al programului de supraveghere nr. 85103/10.10.2016, capturi de ecran de pe Portalul instanțelor de judecată, documente medicale, raport realizat de psiholog, împuternicire avocațială.

În cadrul probei testimoniale a solicitat audierea în calitate de martori a numiților Floruț Ana Lăcrimioara (fostă colegă de serviciu la AJFP Bihor), Groza Rodica (fostă colegă de serviciu la AJFP Bihor), Ianța Liviu (prieten de familie), Semsei Florica (vecină)

Pârâțul Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice a depus întâmpinare solicitând admiterea excepțiilor și respingerea cererii în consecință, iar în subsidiar respingerea cererii ca neîntemeiată.

Pârâțul a invocat excepția netimbrării acțiunii, excepția inadmisibilității acțiunii, raportat la temeiul de drept în baza căruia a fost formulată cererea de chemare în judecată, excepția lipsei calității procesuale pasive a Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice.

Cu privire la excepția lipsei calității procesuale pasive a Statului Român prin Ministerul Finanțelor Publice a invocat dispozițiile art. 36 din Codul de procedură civilă.

Fiind o acțiune întemeiată pe dispozițiile privind răspunderea civilă delictuală trebuie să se analizeze dacă există identitate între persoana chemată în judecată și cea ținută de obligația de despăgubire, respectiv cea care a comis fapta cauzatoare de prejudiciu.

Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice nu-și poate legitima calitatea procesuală pasivă atunci când se invocă faptul că alte persoane - fizice sau juridice - s-ar face vinovate de producerea unui eventual prejudiciu, în cadrul raportului juridic litigios, urmând a se antrena în mod direct răspunderea civilă delictuală a persoanelor respective, în măsura în care, într-adevăr, s-ar fi produs un prejudiciu.

Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice nu poate fi răspunzător pentru deciziile luate de organele de judicare ale statului și în conformitate cu dreptul național, răspunde pentru prejudiciile cauzate unui inculpat într-un proces penal doar în temeiul și în condițiile reglementării speciale referitoare la răspunderea pentru erorile judiciare, iar nu în temeiul normelor generale de drept civil privind răspunderea delictuală or, solicitarea reclamantei nu se subsumează noțiunii de „eroare judiciară”, al cărei conținut rezultă din interpretarea coroborată a art. 96 alin. (3) și (4) din Legea nr. 303/2004 și art. 538 și 539 din Codul de procedură penală.

Împrejurarea că reclamanta a fost suspendată din funcție pe durata procesului penal și că în acest timp nu și-a încasat salariul cuvenit nu este imputabilă reprezentanților statului român ci, dimpotrivă suspendarea după momentul trimiterii în judecată era obligatorie conform dispozițiilor legale în vigoare, și nu facultativă.

În lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului orice procedură penală implică unele repercusiuni asupra vieții private, acestea fiind admisibile dacă nu merg dincolo de consecințele normale și inevitabile în asemenea situații.

Angajatorului îi revine obligația plății contravalorii drepturilor salariale cuvenite pentru perioada 15.07.2016 - 14.09.2016, iar la 15.09.2016 raportul de serviciu al reclamantei a încetat prin acordul părților, în baza cererii formulate de însăși reclamanta.

Solicită admiterea excepția inadmisibilității acțiunii întemeiate pe dispozițiile din Codul Civil care reglementează răspunderea civilă delictuală pentru repararea prejudiciului moral produs raportat la procedura specială a reparării pagubei materiale sau a daunei morale în caz de eroare judiciară sau în caz de privare nelegală de libertate prevăzută de dispozițiile art.52 alin.3 din Constituție, art.96 din Legea nr.303/2004.privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele ale art.538-539 din Codul de procedură penală (art.504 și următoarele din Codul de procedură penală de la 1968).

Practica înaltei Curți de Casație și Justiție oglindită în decizii de speță, în aplicarea principiului de drept „speciala derogant generalibus” a statuat asupra faptului că dispozițiile art. 998-999 Cod civil (art.1349 și următoarele din Noul Cod Civil), privind răspunderea civilă delictuală, nu pot constitui temei pentru angajarea răspunderii statului pentru erorile judiciare. (Decizia nr.422 din 17.01.2006). A mai invocat Decizia ÎCCJ nr.8591 din 6 decembrie 2011). Tot în acest sens este și sentința civilă nr. 1794/18.09.2018 a Tribunalului București, pronunțată în dosarul nr. 23600/3/2015, sentința civilă nr.564/20.11.2019

pronunțată de Tribunalul Cluj în dosarul nr.1382/117/2019; sentința civilă nr.1797/27.11.2019 pronunțată de Tribunalul Iași în dosarul nr.4935/99/2019), Decizia nr. 45/1998 a Curții constituționale, este și Sentința civilă nr. 6.697 din 30 septembrie 2016 pronunțată de Judecătoria Sectorului 5 București, jurisprudența înaltei Curți de Casație și Justiție (Secția I civilă - Decizia nr. 6.976 din 9 decembrie 2004 și Secția a II-a civilă - Decizia nr. 1.911 din 15 noiembrie 2016).

Arată că nu poate fi reținută nici răspunderea civilă delictuală obiectivă a pârâtului statul român, deoarece, pentru ca aceasta să își găsească aplicarea, ar fi necesar ca pârâtul să aibă calitatea de comitent al magistraților procurori, iar între pârât și procurori nu există un raport de prepușenie, pârâtul nefiind ținut să răspundă pentru modul de exercitare a atribuțiilor profesionale de către procurori în baza principiilor răspunderii civile delictuale, ci doar în cazurile expres prevăzute de lege.

Pe fond arată că raportat la cazul de față, reclamanta susține că prin luarea măsurii arestului la domiciliu înlocuită ulterior cu măsura controlului judiciar i s-au încălcat drepturile cetățenești precum prezumția de nevinovăție, libertatea individuală a cetățeanului și libera circulație a cetățeanului.

Având în vedere că deși atât măsura arestului la domiciliu cât și măsura controlului judiciar au fost contestate s-a constatat legalitatea și temeinicia acestora, menținându-se cu toate obligațiile impuse prin acestea, astfel încât nu se poate reține existența vreunei fapte ilicite și în consecință existența raportului de cauzalitate între prejudiciu și fapta ilicită. Modalitatea de desfășurare a unei cercetări penale nu se poate constitui într-o acțiune prejudiciatoare, de natură să angajeze răspunderea civilă delictuală, chiar dacă procesul penal s-a soluționat printr-o hotărâre de achitare.

În ceea ce privește lezarea demnității, onoarei, a vieții particulare și a dreptului la propria imagine prin încălcarea art.31 alin.6 din Constituția României, ca urmare a difuzării abuzive de către presă a informațiilor furnizate de organele de cercetare penală a arătat că statul român nu poate fi ținut răspunzător, neavând rolul de a cenzura informațiile astfel apărute, întrucât s-ar încălca dreptul fundamental la exprimare, prevăzut și garantat de Constituția României, republicată.

Art.30 alin.8 din Constituția României prevede faptul că "Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictele de presă se stabilesc prin lege."

Cu titlu de practică judiciară invocăm și decizia civilă nr.812/23.11.2016 pronunțată de Curtea de Apel București -Secția a III a Civilă în dosarul nr.28951/3/2015 în care se reține că "pretinsa mediatizare ca infractor a reclamantului, deși acesta beneficia de prezumția de nevinovăție instituită de art.5 indice 2 Cod procedură penală nu poate fi imputată statului sau agenților săi care au participat la desfășurarea procesului penal în care a fost implicat reclamantul, ci reprezentanților mijloacelor de informare care au difuzat știrile sub această formă. Prin urmare, eventuala afectare a demnității, prestigiului, imaginii și reputației reclamantului nu este o consecință a acestui proces penal. Dimpotrivă, orice atingere adusa acestor valori prin prisma modului în care mass-media a preluat și difuzat informațiile referitoare la proces, a fost înlăturată prin pronunțarea soluției de achitare."

Referitor la cheltuielile de judecată pe care le-a suportat pe parcursul procesului penal, respectiv onorariile de avocat și contravaloarea fotocopierii dosarului în vederea pregătirii apărării a invocat faptul că nu au fost dovedite și solicitarea este neîntemeiată având în vedere că Statul român, nu a avut calitatea de parte în procesul penal în discuție, iar vătămarea

invocată de reclamantă, constând în generarea unor costuri în sarcina sa, nu se subsumează noțiunii de „eroare judiciară” și nu există un temei pentru acordarea cheltuielilor de judecată de la statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice.

Art.453 alin.(l) din Codul de procedură civilă are în vedere părțile participante la proces, și nu ceilalți participanți la proces și oricum instanța ar putea chiar și din oficiu cenzura sumele pretinse cu titlul de onorarii avocațiale.

Față de faptul că pretențiile principale sunt neîntemeiate, pârâtul consideră neîntemeiată și cererea de obligare a pârâtului Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice la plata dobânzii legale aferentă sumelor solicitate la primele petite.

Referitor la susținerea reclamantei că urmare evenimentelor trăite în cursul urmăririi penale și al judecății starea de sănătate i s-a agravat apreciază că actele medicale depuse nu dovedesc cu certitudine că există o legătură de cauzalitate între declanșarea bolilor de care suferă și desfășurarea procedurilor penale împotriva sa.

În ceea ce privește daunele morale pe care le pretinde reclamanta, de 100.000 euro, a invocat pârâtul caracterul nerezonabil al acestora.

A invocat faptul că înalta Curte de Casație și Justiție, printr-o decizie de speță a hotărât că, "pentru a-și păstra caracterul de "satisfacție echitabilă", daunele morale trebuie acordate într-un quantum care să nu ie deturneze de la scopul și finalitatea prevăzute de lege, spre a nu deveni astfel un folos material injust, fără justificare cauzală în prejudiciul suferit și consecințele acestuia, trebuie să păstreze un raport rezonabil de proporționalitate cu dauna suferită, în scopul asigurării unei juste compensații a suferințelor pe care le-au îndurat sau eventual mai trebuie să le îndure terțele persoane păgubite". (Decizia nr.320 din 1 februarie 2018), jurisprudența fiind un reper în stabilirea quantumului (Decizia nr.422 din 14 februarie 2018).

Sub aspectul quantumului, statuând în echitate, astfel cum este prevăzut acest principiu prin art.41 din Convenție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin jurisprudența sa, în raport de circumstanțele cauzei, a adoptat o poziție moderată prin acordarea unor sume rezonabile, cu titlu de reparație morală.

Cu titlu de exemplu, a indicat cauza Tarău contra României, prin care instanța europeană a apreciat că suma de 4.000 euro pentru arestare nelegală aproape 1 an de zile, reprezintă o despăgubire echitabilă, astfel că față de solicitarea reclamantei de a i se acorda suma de 200.000 euro (pct.85), cauza Rosengren împotriva României (hotărârea din 24.04.2008), în care reclamantul a fost arestat în perioada 13.04.1993-19.12.1995, iar hotărârea definitivă a fost pronunțată la 12.03.2002, și constatând încălcarea art.6 alin.1, Curtea a obligat statul pârât să plătească reclamantului suma de 3.000 de euro (reclamantul solicitase, între altele, 800.000 USD cu titlu de despăgubire pentru suferințele fizice și mentale -inclusiv pentru bolile contactate în timpul cât a fost în detenție în timpul procedurilor și 4.000.000 USD cu titlu de despăgubire non-pecuniară pentru arestarea sa ilegală și distrugerea reputației de om de afaceri în România).

Stabilirea quantumului despăgubirilor nu trebuie să tindă la o îmbogățire fără justă cauză ci este imperios necesar a se avea în vedere gradul de încălcare a dreptului afirmat, respectându-se însă, atât principiul proporționalității cât și principiul echității.

În probațiune a invoat proba cu înscrisuri, inclusiv atașarea dosarului penal nr. 3222/111/2016.

La data de 03.11.2020 **reclamanta a depus cerere modificatoare** (filele 198-271 vol I) solicitând introducerea în cauză în calitate de pârâți și a Ministerului Public - Parchetul de pe lângă înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție respectiv a Ministerului Justiției, cu reluarea fidelă a petitelor și argumentelor în fapt și în drept.

Pârâțul Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție a depus întâmpinare solicitând respingerea cererii de chemare în judecată formulate de reclamanta SIME ADRIANA în contradictoriu cu Direcția Națională Anticorupție ca fiind vădit neîntemeiată.

Pârâțul a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție Direcția Națională Anticorupție arătând că potrivit prevederilor art. 96 alin. (1) și (5) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare: statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare, iar pentru repararea prejudiciului, persoana vătămată se poate îndrepta cu acțiune numai împotriva statului, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice, practica judiciară fiind unanimă.

Cu privire la despăgubirile morale solicitate ca urmare a emiterii în cauza penală a unor comunicate de presă vizând reținerea și trimiterea în judecată a reclamantului, a precizat pârâțul că are obligația de a informa cetățenii, în mod constant, asupra activității pe care o desfășoară, în condițiile respectării legislației naționale și a celei europene referitoare al comunicarea informațiilor de interes public și respectarea prezumției de nevinovăție.

Cu referire la reclamanta SIME ADRIANA, Biroul de Informare și Relații Publice al D.N.A. a emis două comunicate de presă, care au fost ulterior actualizate, după cum urmează: Comunicatul nr. 1024/VIII/3 din 14 iulie 2016, regăsit pe link-ul <http://www.pna.ro/comunicat.xhtml?id=7581> și comunicatul nr. 1110/VIII/3 din 5 august 2016, publicat pe link-ul <http://www.pna.ro/comunicat.xhtml?id=7629>, iar după pronunțarea în dosarul penal a soluției definitive cu privire la achitarea inculpatelor, a fost emis Comunicatul nr. 954/VIH/3/13.12.2019 prin care a fost transmisă și soluția de achitare în speța.

Ulterior, ambele comunicate emise de Direcția Națională Anticorupție în cursul urmăririi penale au fost actualizate cu mențiunea achitării definitive a inculpatelor SIME ADRIANA și PUȘCĂU FLORENTINA.

Astfel, comunicatele au fost emise raportat la stadiile urmăririi penale efectuate de procurori, respectiv: punerea în mișcare a acțiunii penale și dispunerea unei măsuri preventive, respectiv finalizarea anchetei penale, întocmirea rechizitoriului și trimiterea dosarului spre judecare, iar, în final pronunțarea unei hotărâri definitive de către instanța de judecată, au fost emise cu respectarea Legii nr. 544/2001 și a Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 482 din 1 iunie 2012, cu modificările și completările aduse prin Hotărârile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 573 din 6 mai 2014 și nr. 1376 din 17 decembrie 2015).

D.N.A., prin Biroul de Presă și Informare Publică al D.N.A. sau Serviciul Teritorial Oradea, nu a furnizat presei, în afara celor mai sus menționate, nici o stenogramă/informație/act de urmărire penală din dosarul penal în cauză, activitatea în relația cu presa fiind strict cu respectarea Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 482 din 1 iunie 2012.

Consecințele ce s-au răsfrânt asupra reclamantului în plan social, personal și profesional nu au fost determinate de emiteria comunicatelor de presă, ci de natura faptelor pentru care a fost trimis în judecată, iar D.N.A a actualizat comunicările de presă cu mențiunea achitării reclamantei, așa încât să existe o cât mai clară prezentare a situației juridice în prezent.

De asemenea, consideră DNA că nu se află în ipostaza încălcării art. 17 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, fiind exclusă săvârșirea unui abuz de drept în circumstanțele respectării legislației naționale și europene referitoare la comunicarea informațiilor de interes public și respectarea prezumției de nevinovăție.

Totodată, a invocat Decizia CEDO de inadmisibilitate parțială în cauza Patriciu vs România (cererea nr. 43750/05) prin care a fost respinsă parțial ca inadmisibilă plângerea lui Dinu Patriciu referitoare la condițiile arestării acestuia din 2005 și cauza Handyside v. Regatul Unit, 1076, Dichadsg.v. Austria, 2002.

Cu privire la atragerea răspunderii civile delictuale pârâtul a mai invocat faptul că în speță, condițiile necesare pentru antrenarea răspunderii civile delictuale, nu sunt, întrunite cumulativ.

În cazul de față, acțiunile întreprinse de D.N.A. sunt perfect legale, circumscriindu-se normelor de procedură penală ori cele ale Ghidului Relației cu mass/media, nefiind dovedită nicio altă împrejurare nefiind de natură să înfrângă caracterul licit al acestora.

Demersurile Biroului de Presă au fost făcute în considerarea și cu respectarea art. 25 alin 4 și art 27 alin 1 din Ghidului privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass-media, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 482. din 1 iunie 2012 cu modificările și completările aduse prin Hotărârea Plenului CSM nr. 573 din 6 mai 2014., iar urmărirea penală și trimiterea în judecată a reclamantului a urmat cerințele normelor de procedură penală, instanțele penale pronunțându-se definitiv în speță prin urmare, sub aspectul laturii subiective, fapta la care face referire reclamantul a fost săvârșită fără vinovăție, sub toate aspectele sale..

Nici existența unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu nu este probată, atât timp cât ambele comunicate de presă cuprind specificația potrivit căreia atât punerea în mișcare a urmăririi penale, cât și trimiterea în judecată reprezintă etape ale procesului penal reglementate de Codul de procedură penală, activități care nu pot, în nicio situație, să înfrângă principiul prezumției de nevinovăție, aspecte comunicate ca atare de D.N.A. prin Biroul de Presă al instituției.

Reclamanta numește informațiile transmise ca fiind fapte denigratoare, or acestea reprezintă doar fapte rezultate din urmărirea penală, asupra cărora a fost sesizată și instanța de judecată, interesul Direcției Naționale Anticorupție nefiind acela de a denigra, ci de a-și îndeplini scopul pentru care a fost înființată, între care efectuarea urmăririi penale, în condițiile prevăzute în Codul de procedură penală, în Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și în prezenta ordonanță de urgență, pentru infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000 care sunt, potrivit art. 13, în competența Direcției Naționale Anticorupție;” (art. 3 alin. 1 din OUG nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție)

Pârâtul apreciază că în cauză nu au fost încălcate prezumția de nevinovăție, dreptul la un proces echitabil sau alte drepturi clamate de reclamantă referitoare la protecția datelor personale, respectarea vieții de familie, a domiciliului sau a corespondenței.

Cu privire la capetele de cerere referitoare la prejudiciile morale cauzate de reținerea și, dispunerea de către instanță a măsurii arestării reclamantei, precum și cu privire la măsuri de încătușare a acesteia, a arătat că temeiul de drept în cauză nu pot fi decât prevederile art.539 și 540 din Codul de procedură penală.

Abia ulterior, în conformitate cu art. 542 C.p.p. Statul Român prin Ministerul Finanțelor publice poate formula acțiune în regres.

Consideră că reclamantul nu se poate prevala nici de dispozițiile art.1373, art. 1381-1386 din Codul civil, care au un caracter general. Pârâtul a invocat principiul specialia

generalibus derogant, arătând că numai atunci când nu este reglementată o situație de excepție, intervine dreptul comun.

Aplicarea normei de drept speciale suprimă practic acțiunea pe dreptul comun, fără a elimina accesul la justiție, deoarece perfecționează sistemul reparator, iar persoanele îndreptățite la măsuri reparatorii simt ținute să îndeplinească anumite termene și condiții stabilite expres de legiuitor.

În dreptul român există ipoteze speciale de răspundere civilă delictuală, din această categorie făcând parte și răspunderea statului pentru prejudiciile cauzate prin erori judiciare. Astfel, în Capitolul VI din Codul de procedură penală, respectiv prin art. 538-541 este reglementată procedura specială a reparării pagubei materiale sau a daunei morale în caz de eroare judiciară sau în caz de privare nelegală de libertate ori în alte cazuri.

Cu privire la solicitarea de daune urmare a dispunerii nejustificate a unor măsuri de încătușare, arată că emiterea mandatului de reținere de către procuror și, ulterior, emiterea mandatului de arestare de către instanța de judecată sunt acte de procedură penală care poate fi contestat ca atare pe calea prevăzută de Codul de Procedură Penală, care reglementează căi de atac împotriva actelor de procedură prin care se dispune asupra măsurilor preventive în cursul urmăririi penale și că regimul legal privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal este detaliat în Legea nr. 254 din 19.07.2013.

Consideră că cercetarea penală și trimiterea în judecată a reclamantei, cu toate actele și măsurile de procedură penală întreprinse în cursul urmăririi penale nu constituie în sine o faptă ilicită, atâta vreme cât s-a circumscris unui cadru legal, în cauză nefiind vorba de nicio încălcare a normelor de procedură penală.

Astfel, reclamanta beneficiază de prezumția de nevinovăție pe tot parcursul desfășurării procesului penal, nefiind constatată atingerea unui drept subiectiv al acestuia sau vreo faptă cauzatoare de prejudiciu cu caracter ilicit de natură să atragă răspunderea civilă delictuală a subscrisei D.N. A.

Și într-un caz, și în celălalt, reclamanta reclamă dreptul la reparațiune morală pentru prejudiciile produse prin presupuse erori în cursul instrumentării dosarului penal, erori care se circumscriu conținutului conceptului de eroare judiciară, în sens juridic.

A arătat că nici sub aspectul menționat mai sus cel al dispunerii unor măsuri preventive ori și a autorizării interceptărilor în cursul urmăririi penale, condițiile necesare pentru antrenarea răspunderii civile delictuale, nu sunt, în speță, întrunite cumulativ.

A depus probe, copii după comunicatele de presă, precum și practică judiciară.

În drept, a invocat dispozițiile art. 205 și urm. CPC.

În conformitate cu dispozițiile art. 411 alin. (1) pct. 2 din CP.G, a solicitat judecarea cauzei în lipsă.

Pârâtul Ministerul Justiției a depus întâmpinare (filele 152-156) solicitând admiterea excepțiilor invocate de pârât și în subsidiar, respingerea ca neîntemeiată a acțiunii principale.

Ministerul Justiției a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive. Pentru a avea calitatea de parte în proces, aceasta trebuie să corespundă cu calitatea de titular al dreptului și respectiv al obligației ce formează conținutul raportului juridic de drept material dedus judecății, or reclamanta pretinde despăgubiri reprezentând repararea prejudiciului cauzat prin modul de soluționare a unei cauze penale de către organele judiciare penale, respectiv procurorul, polițiștii și instanțele judecătorești, însă, conform dispozițiilor legale, Ministerul Justiției nu are nici o atribuție în ceea ce privește modul de administrare a actului de justiție și

pronunțarea hotărârilor judecătorești de către instanțele de judecată în anumite cauze civile, penale ori de altă natură.

Potrivit art. 96 alin. 5 din Legea 303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, „Pentru repararea prejudiciului, persoana vătămată se poate îndrepta cu acțiune numai împotriva statului, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice”.

În drept a mai invocat art. 2 alin. 2 lit. c și art. 3 din H.G nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, H.G nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, cu modificările și completările ulterioare, art. 4 și 5 din Legea nr.304/2004, indicând atribuțiile Ministerului Finanțelor Publice și ale Ministerului Justiției,

La termenul din data de 25.01.2021, conform mențiunilor inserate în cuprinsul încheierii de ședință de la acel termen filele 149-150 vol II, reclamanta și-a micșorat câtimea pretențiilor reprezentând daunele materiale suportate indicate inițial ca fiind în sumă de 141.797,43 lei reprezentând contravaloarea salariului brut pe care l-ar fi primit de la AFP Bihor în perioada 15.07.2016-noiembrie la valoarea de 17.966 lei reprezentând contravaloarea salariului brut pe care l-ar fi primit de la AFP Bihor în perioada 15.07.2016-14.09.2016.

De asemenea la același termen instanța aluat act de lărgirea cadrului procesual pasiv, a respins excepția netimbrării și calificat excepțiile inadmisibilității acțiunii și a lipsei calității procesuale pasive a STATUL ROMÂN - prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE, și a MINISTERUL PUBLIC - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție ca apărări de fond.

Analizând apelul cererea prin prisma motivelor invocate, instanța reține:

Speța dedusă judecății privește angajarea răspunderii delictuale a statului și/sau a anumitor instituții ale statului în calitate de comitenți (art. 1373 Cod civil) pentru prejudicii morale și materiale produse în urma actelor și măsurilor dispuse în cadrul unui dosar penal finalizat cu o soluție de achitare.

În fapt, cronologic, cu privire la reclamantă s-au demarat acte de cercetare/urmărire penală în dosarul nr. 67/P/2014 al DNA Oradea.

În cadrul acestuia reclamanta a făcut obiectul unor măsuri de supraveghere tehnică derulate pe o durată totală de patru luni în perioada în perioada iulie 2014 - iulie 2015 și al unei acțiuni de flagrant în 26.05.2015.

Prin Ordonanța DNA din data de 14.07.2016 reclamanta Sime Adriana a fost reținută pentru 24 de ore, apoi a fost în arest la domiciliu în perioada 15.07.2016 -10.10.2016, însumând o perioadă totală de privare de libertate de 88 de zile și apoi în perioada 11.10.2016 – 14.02.2017 (151 de zile) a fost sub control judiciar.

Până în 15 iulie 2016 (a doua o zi după data reținerii) reclamanta a deținut efectiv funcția de șef administrație adjunct în cadrul Administrației Județene a Finanțelor Publice Bihor. Funcția a deținut-o în continuare până 14.09.2016, când raporturile de serviciu au încetat cu acordul părților (conform adevărîței de la fila 139), însă perioada se suprapunea cu cea a măsurilor preventive, deci în această perioadă nu a lucrat efectiv. Reclamanta e pensionată anticipat din 15.09.2016.

Prin Rechizitoriul din 04 august 2016 emis de DNA - Serviciul Teritorial Oradea, în dosarul nr. 67/P/2014 s-a dispus trimiterea în judecată a reclamantei cauză pentru săvârșirea infracțiunilor de luare de mită și luare de mită în formă continuată (patru acte materiale).

Prin sentința penală nr. 116/P/2017 pronunțată de Tribunalul Bihor în dosarul nr. 3222/111/2016, s-a dispus achitarea reclamantei pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită și a fost condamnată la o pedeapsă de 3 ani închisoare, a cărei executare a fost suspendată sub supraveghere, pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită prevăzută și pedepsită de art.289 alin.1 Cod penal, cu referire la art.6 din Legea nr.78/2000.

Prin Decizia penală nr. 552/2019 pronunțată de Curtea de Apel Oradea soluția a fost desființată în parte, în sensul că s-a dispus achitarea reclamantei pe pentru infracțiunea de luare de mită în formă continuată și, în consecință, au fost înlăturate pedeapsa principală de 3 ani închisoare, pedeapsa complementară a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art.66 alin.1 lit. a) și b) Cod penal o durată de 3 ani și pedeapsa accesorie a interzicerii exercitării drepturilor prevăzute de art. 66 alin. 1 lit. a) și b) Cod penal, precum și măsurile de supraveghere și obligațiile instituite în sarcina sa pe durata termenului de supraveghere.

Reclamanta invocă faptul că toate procedurile derulate împotriva sa au fost abuzive și că în urma acestora a suferit prejudii morale și materiale. Astfel susține că a fost lipsită de veniturile constând în contravaloarea salariilor nerealizate, a suferit un prejudiciu material constând în contravaloarea cheltuielilor de judecată în dosarul penal de urmărire penală și cel de judecată, a înregistrat diferite prejudicii morale prin încălcarea dreptului la intimitate prin executarea măsurilor de supraveghere tehnică nelegal administrate, cu încălcarea prevederilor art. 28 din Constituție; activități de supraveghere tehnică organizate de DNA Oradea timp de 4 luni, pe parcursul a doi ani; convorbirile sale fiind interceptate de către SRI la solicitarea DNA Oradea, în mod nelegal; încălcarea drepturilor cetățeanului prin deposedarea de documente privind identitatea acestuia, fiindu-i reținute cartea de identitate și pașaportul de către IPJ Bihor, fapte care nu ar fi avut loc, dacă evenimentele generate de cercetarea efectuată de DNA nu s-ar fi petrecut; încălcarea libertății individuale a cetățeanului prevăzută de art. 23 alin. (l) din Constituție, având în vedere că a fost reținută și arestată abuziv, pentru o perioadă de 89 de zile, fiindu-i violată libertatea individuală, fiind, ulterior, achitată de către instanța de judecată pentru amândouă infracțiunile; încălcarea liberei circulații a cetățeanului prevăzută de art. 25 alin. (l) din Constituție, fiindu-i interzisă pe o perioadă de 88 de zile părăsirea locuinței cu excepția deplasării la DNA sau la Tribunal, precum interzicerea părăsirii țării; încălcarea principiului prezumției de nevinovăție de către DNA, prevăzut de art.23 alin. (1) din Constituție, care a transmis comunicate de presă cuprinzând acuzații calomnioase la adresa sa, fiind constatate, ulterior, de către instanța de judecată, ca neîntemeiate; că i-a fost lezată demnitatea, onoarea, viața particulară și dreptul la propria imagine prin încălcarea art. 31 alin. (6) din Constituție, prin difuzarea de către presă a informațiilor furnizate de către organele de urmărire penală pe parcursul a trei ani, cât a durat cercetarea sa penală, prin difuzarea a unor imagini în presa locală, preluate de publicații naționale, în care purta cătușe pe mâini, fiind defăimată și prezentată ca o persoană coruptă, care a abuzat de funcția publică pe care o deținea.

Se observă în primul rând că reclamanta invocă caracterul pretins abuziv al tuturor măsurilor și procedurilor derulate în procesul penal, însă cu privire la caracterul abuziv sau nelegal instanța reamintește că trebuie avute în vedere cele stabilite definitiv de instanța penală.

Astfel din însuși dispozitivul Deciziei penale nr. 552/2019 pronunțată de Curtea de Apel Oradea în dosarul nr. 3222/111/2016, rezultă că prin decizia susmenționată în temeiul art. 281 alin. (1) lit. b) Cod procedură penală cu referire la art. 142 alin. (1) teza a II-a Cod procedură penală și la deciziile nr. 51/2016 și nr. 302/2017 ale Curții Constituționale s-a constatat nulitatea absolută a punerii în executare a măsurilor de supraveghere tehnică și s-a dispus eliminarea din materialul probator a interceptărilor și înregistrărilor și a tuturor referirilor la acestea din declarațiile inculpatelor SIME ADRIANA și PUȘCĂU FLORENTINA-RODICA, din declarațiile martorilor Oprea Bogdan-Iulian, Miha Emilia-Monica și Kadar Elemer și din procesul-verbal de consemnare a infracțiunii flagrante, ca probe derivate din probele nelegal administrate.

Curtea Constituțională prin deciziile nr. 51/2016 și nr. 302/2017, indicate ca temei de instanța penală a constatat că soluțiile legislative care reglementau competența altor organe

specializate ale statului de a pune în executare mandatul de supraveghere tehnică (în concret Serviciul Român de Informații), eliminarea din categoria nulităților absolute a nerespectării dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei, a organului de urmărire penală contraveneau dispozițiilor constituționale, deci reclamanta a beneficiat în procesul penal de aplicarea deciziilor nr. 51/2016 și nr. 302/2017 cu privire la autorizațiile și interceptările și înregistrările dispuse/efectuate în 2014-2015 (deci la date și pentru perioade anterioare pronunțării deciziilor susmenționate).

Totodată prin dispozitivul Deciziei penale nr. 552/2019 pronunțată de Curtea de Apel Oradea s-a constatat *„că prin raportare la probele administrate și considerate legale la data luării măsurii reținerii, precum și a luării și prelungirii măsurii arestului la domiciliu față de inculpata SIME ADRIANA, erau întrunite condițiile legale pentru dispunerea privării de libertate, fiind satisfăcut standardul de probă al suspiciunii rezonabile cu privire la comiterea faptelor care făceau obiectul investigației penale, precum și testul de proporționalitate al măsurii preventive cu scopul urmărit prin acestea”*.

Prin urmare, conform dispozitivului Deciziei penale nr. 552/2019 pronunțată de Curtea de Apel Oradea rezultă că autorizațiile, interceptările, înregistrările și măsurile preventive dispuse /efectuate cu privire la reclamanta din prezenta cauză nu au fost abuzive cum susține reclamanta, ci au fost dispuse în mod legal raportat la prevederile în vigoare la momentul dispunerii/efectuării lor, dar, ulterior, ca urmare a celor statuate de Curtea Constituțională în interpretarea unor soluții legislative și dispoziții în materie penală și, finalmente, ca urmare a pronunțării unei soluții de achitare, probele au devenit nelegale și nelegal administrate, iar măsurile preventive au devenit injuste.

Instanța consideră că chiar dacă aceste aspecte reținute de instanța penală nu se referă în mod direct la faptele pentru care reclamanta a fost trimisă în judecată și/sau la vinovăția acesteia, trebuie făcută aplicarea art. 28 Cod proc. pen. raportat la art. 430 Cod proc. civ., în sensul că cele reținute în mod definitiv de instanța penală cu privire la legalitatea interceptărilor, înregistrărilor și măsurile preventive se impun cu putere de lucru judecat în materie civilă, nemaiputând fi repuse în discuție.

Apoi, pe lângă problema interceptărilor, înregistrărilor și măsurile preventive în prezenta cauză s-a invocat caracterul abuziv al altor măsurilor, ca reținerea documentelor de identitate, aplicarea cătușelor, supunerea la control ginecologic, emiterea de comunicate publice etc, însă și cu privire la acestea, singurul argument în sprijinul caracterului pretins abuziv este soluția de achitare, adică nu s-a invocat expres că acestea ar fi fost dispuse/puse în executare în lipsa unui temei legal, în afara unei proceduri legal demarate, de instituții/organe necompetente, de persoane care nu aveau în atribuțiile de serviciu competența de a dispune sau alte asemenea. Oricum, fiind dispuse în cadrul unui dosar penal, instanța civilă nici nu se poate pronunța asupra nelegalității (caracterului abuziv) acestor măsuri, ea însăși nefiind sub acest aspect competentă și, mai mult, așa cum se va arăta mai jos, mare parte din aceste pretinse fapte, nu sunt în realitate fapte sau acte materiale distincte de măsurile preventive, c aspecte de detaliu ale executării măsurilor preventive.

Prin urmare, instanța consideră că per ansamblu problema dedusă concret judecății, analizabilă în prezentul cadrul procesual privește supunerea reclamantei la proceduri juridice penale și la măsuri privative de libertate dispuse în mod legal, dar care au devenit nedrepte/injuste ca urmare a soluției de achitare și nu supunerea ei la proceduri și măsuri abuzive.

Instanța reamintește că prin încheierea interlocutorie de la termenul din data de 25.01.2021 excepția inadmisibilității acțiunii și excepția lipsei calității procesuale pasive au fost respinse, fiind calificate ca apărări de fond.

Din punct de vedere legal potrivit art. 1373 Cod civil *„Comitentul este obligat să repare prejudiciul cauzat de prepușii săi ori de câte ori fapta săvârșită de aceștia are legătură cu atribuțiile sau cu scopul funcțiilor încredințate”*.

Prin urmare, din punct de vedere teoretic în cadrul unei acțiuni întemeiate pe art. 1373 Cod civil trebuie verificate cumulativ atât condițiile răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie din art. 1357 Cod civil (prejudiciul, fapta ilicită produsă cu vinovăție și raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu) precum și condițiile suplimentare din art. 1372 Cod civil și anume: autorul faptei să fie un prepus al pârâtului, iar fapta ilicită să fi fost produsă în cadrul sau în legătură cu atribuțiile de serviciu.

În apărarea lor pârâții au invocat faptul că potrivit principiului *specialia derogant generalibus* nu este admisibilă o acțiune de drept comun bazată pe art. 1353 și cu atât mai puțin pe art. 1373 Cod civil pentru angajarea răspunderii pentru prejudicii cauzate de erori judiciare, atât timp cât în legislația română există un temei special pentru solicitarea de despăgubiri pentru prejudiciile produse prin măsurile privative de libertate (art. 538 și 539 Cod proc. pen.), faptul că nu suntem în prezenta unei răspunderi obiective, faptul că niciunul dintre pârâți nu este prepus al magistraților procurori și judecători sau altor organe judiciare care au solicitat/dispus măsurile considerate de reclamantă a fi abuzive, pârâții neavând calitate procesuală pasivă.

După recalificarea dată de instanță, aceleași argumente trebuie analizate sub aspectul temenicii.

Instanța constată că răspunsul la această problemă juridică a fost dat în mare parte de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 136/2021 din 3 martie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 539 din Codul de procedură penală, excepție definitivă și general obligatorie (în continuare denumită „Decizia 136/2021”), prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că soluția legislativă din cuprinsul art. 539 din Codul de procedură penală care exclude dreptul la repararea pagubei în cazul privării de libertate dispuse în cursul procesului penal soluționat prin clasare, conform art. 16 alin. (1) lit. a) - d) din Codul de procedură penală, sau achitare este neconstituțională.

În esență prin decizia susmenționată Curtea Constituțională a constatat că legislația în vigoare dublată de o practică anterioară statornică și bine conturată atât a Curții Constituționale cât și a instanțelor de judecată permitea solicitarea și implicit acordarea de despăgubiri numai persoanelor care au fost supuse în mod nelegal unor măsuri preventive (aspect care trebuia să fie constatat printr-o hotărâre definitivă de către o instanță penală), dar excludea acest drept persoanelor care au fost supuse unei măsuri preventive „*privative de libertate care îndeplinește cerințele de legalitate cuprinse în Codul de procedură penală și art. 5 paragraful 1 lit. c) din Convenție, fiind, așadar, dispusă potrivit legii, dar care devine nedreaptă ca urmare a unei soluții de respingere pe fond a acuzației în materie penală formulate*” (paragraful 25 din decizia 136/2021).

Curtea constituțională a mai reținut că:

„41. În consecință, din moment ce statul a aplicat unul dintre mecanismele care justifică o derogare permisă de la inviolabilitatea libertății individuale și ulterior s-a dovedit că acuzația în materie penală adusă nu a fost aptă să răstoarne prezumția de nevinovăție, acțiunea inițială a statului nu poate fi calificată decât ca o faptă nejustificată și, în consecință, ilicită, care angajează răspunderea sa delictuală în temeiul art. 1.349 din Codul civil, astfel că ea trebuie valorizată în procedura specială reglementată de art. 539 din Codul de procedură penală. Soluția dată/pronunțată pe fondul acuzației în materie penală, favorabilă persoanei acuzate, nu o privează de statutul de persoană prejudiciată și nu compensează daunele aduse persoanei sale prin privarea sa de libertate dispusă în cursul procesului penal, întrucât această soluție nu are natura juridică a unei despăgubiri, ci, din contră, generează un drept la despăgubire. Totodată, statul nu se poate exonera de această răspundere nici dacă dovedește că fiecare dintre prepușii săi a acționat legal. Astfel, este angajată o răspundere obiectivă a statului la repararea pagubei suferite de către persoana în

cauză, având ca temei obligația statului de a garanta buna funcționare a serviciului public al justiției....

47. În consecință, Curtea reține că recunoașterea dreptului la despăgubiri în cazul privării nedrepte de libertate nu este o consecință a art. 5 paragraful 5 din Convenție, ci al art. 1 alin. (3), art. 23 alin. (1) și art. 52 alin. (3) teza întâi din Constituție. Aceste texte constituționale oferă un standard mai înalt de protecție libertății individuale decât cel stabilit de Convenție, dreptul la despăgubire fiind recunoscut atât în privința privării nelegale de libertate, cât și a celei nedrepte dispuse în cursul procesului penal soluționat prin clasare, conform art. 16 alin. (1) lit. a) - d) din Codul de procedură penală, sau achitare. Odată oferit acest standard, și în privința acestuia devin aplicabile garanțiile rezultate din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la art. 5 paragraful 5 din Convenție.

48. În acest context, Curtea mai reține că dreptul persoanei la despăgubire nu este condiționat de temeiul achitării - art. 16 alin. (1) lit. a) - d) din Codul de procedură penală: a) fapta nu există; b) fapta nu este prevăzută de legea penală ori nu a fost săvârșită cu vinovăția prevăzută de lege; c) nu există probe că o persoană a săvârșit infracțiunea; d) există o cauză justificativă sau de neimputabilitate - tocmai pentru că, în caz contrar, ar fi afectată prezumția de nevinovăție a persoanei prevăzută de art. 23 alin. (1) din Constituție. Este de principiu că o hotărâre judecătorească definitivă de achitare se bucură de autoritate de lucru judecat și are drept rezultat menținerea/prezervarea prezumției de nevinovăție. Or, a face distincție între temeiurile achitării pentru a determina dacă persoana în cauză beneficiază sau nu de dreptul la despăgubire ar însemna să se mențină o umbră de îndoială cu privire la prezumția de nevinovăție. Această este unică și produce aceleași efecte, indiferent de temeiul achitării. Nici anterior achitării și nici ulterior acesteia nu se pot crea diverse grade de comparație ale nevinovăției.”

Aplicând cele reținute de Curtea Constituțională în practică, în primul rând instanța reamintește că deși acțiune a fost promovată anterior pronunțării deciziei 136/2021, soluția și considerentele din Decizia 136/2021 (în ansamblul ei, nu doar pasajele citate anterior), trebuie aplicate și cauzelor în curs de soluționare, inclusiv în prezenta cauză, chiar dacă are ca temei regulile de drept comun din art. 1373 Cod civil și nu norma specială din art. 539 din Codul de procedură penală.

Neaplicarea Deciziei 136/2021 ar însemna practic o încălcare a dreptului efectiv la o instanță atâta timp cât raportat la practica îndelungată și constantă a instanțelor de judecată și Curții Constituționale anterioare deciziei 136/2021, acțiunea reclamantei nu ar fi putut fi considerată admisibilă/întemeiată nici potrivit art. 1373 Cod civil și nici potrivit normei speciale din art. 539 Cod proc... Pen. Ar fi injust a imputa reclamantei că nu a introdus o acțiune în baza art. 539 Cod proc... cu invocarea excepției de neconstituționalitate în speranța puțin probabilă a admiterii acesteia (tot raportat la practica constatată și îndelungată a Curții Constituționale).

Dimpotrivă, din însăși considerentele deciziei, rezultă că statul trebuia și anterior pronunțării Deciziei 136/2021 și trebuie în continuare considerat în sens larg ca fiind un comitent cel puțin al magistraților, dar și a celorlalte organe cu atribuții judiciare, de urmărire penală sau de punere în executare a măsurilor privative, iar aceștia sunt asimilați cu niște prepuși, chiar dacă între ei și stat ca persoană juridică nu există raporturile clasice de prepușenie dintre un angajat și angajator.

De asemenea rezultă că în esență este vorba de o răspundere obiectivă a statului, indiferent de culpa/vinovăția „prepusului” la repararea pagubei suferite de către persoana în cauză, răspundere bazată pe obligația statului de a garanta buna funcționare a serviciului public al justiției.

Instanța apreciază că prezenta acțiune bazată pe regulile de drept comun este admisibilă pe fond tocmai pentru că a fost introdusă anterior pronunțării deciziei 136/2021 și

că potrivit celor reținute prin aceasta și pentru că până la acel moment nu exista în dreptul material un temei legal special care să poată fi invocat cu succes de persoane aflate în situația reclamantei, argumentele invocate de pârâți cu privire la admisibilitate nefiind întemeiate.

Pe de altă parte, din interpretarea *per a contrario* a Deciziei 136/2021 rezultă că statul și numai statul ar putea fi obligat la despăgubiri, nu și alte persoane, astfel că instanța va respinge acțiunea în pretenții introdusă de reclamantă în contradictoriu cu pârâții Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție și Ministerul Justiției ca neîntemeiată, neavând relevanță că, în virtutea atribuțiilor lor aceste instituții ar avea o legătură directă sau mai strânsă cu „prepușii” indicați.

În ce privește tipul sau natura faptelor ilicite pentru se poate angaja răspunderea statului din considerentele deciziei 136/2021 rezultă cu claritate că atâta timp cât statul și-a asumat obligația de despăgubire pentru daunele aduse prin măsurile privative de libertate nelegale nu pot fi excluse de la despăgubiri daunele aduse prin măsuri preventive privative de libertate devenite injuste ca urmare soluției de achitare și acestea trebuind considerate ca fiind ilicite.

Pe de altă parte, din nou, din interpretarea *per a contrario*, este exclusă interpretarea dispozițiilor art. 1354 și 1373 Cod civil în sensul în care s-ar putea extinde obligația statului de a acorda despăgubiri ca urmare a unor măsuri preventive neprivative de libertate, ci numai restrictive de libertate cum este controlul judiciar (măsură analizată și menționată expres în cuprinsul deciziei 136/2021, paragraful 22) sau ca urmare a altor măsuri sau acte de procedură dispuse/efectuate în cadrul unui dosar penal. Adică, nu pot fi solicitate nici în baza procedurii speciale și nici în baza procedurii de drept comun daune materiale și /sau morale produse prin orice fel de acte de procedură sau măsuri dispuse într-un proces penal, ci numai pentru cele produse de măsurile preventive privative de libertate.

Acest aspect este deosebit de relevant în condițiile în care reclamanta a invocat prin acțiunea sa (și prin tezele probatorii) o multitudine de fapte ilicite și acte materiale care prin natura lor aduc inerent o atingere, în diverse grade, unor drepturi personale și anume interceptările convorbirilor și/sau corespondenței, înregistrările, emiterea de comunicate cu privire la deschiderea dosarului penal și urmărirea penală pentru acte de corupție, încătușarea, solicitarea și reținerea unor documente de identitate, prezentarea reclamantei la un control ginecologic, conducerea sub escortă, audierea pe o perioadă de mai multe ore, prezentarea la instanță, lipsirea de posibilitatea de a se schimba în alte haine în dimineața de după reținere, neprotejarea imaginii în fața presei, măsura controlului judiciar, vicii de procedură, cazarea în aceeași celulă cu persoane de etnie romă sau aflate în stare de intoxicație chimică etc.

Instanța reamintește în primul rând că niciunul dintre aspectele invocate de reclamantă nu sunt de sine stătătoare, în sensul că toate actele/măsurile au fost dispuse în dosarul penal cu scopuri diverse în cadrul probatoriului, pentru evitarea sustragerii reclamantei la urmărirea penală, pentru respectarea dreptului publicului la informare, etc.

Unele dintre ele (pretinsele vicii de procedură) trebuiau și puteau fi analizate din oficiu numai de instanțele penale.

Altele, sunt chestiuni de detaliu ce țin de punerea în executare a măsurilor preventive, privative de libertate, urmând a fi analizate împreună. Așa sunt de exemplu ridicarea de la domiciliu, încătușarea, ridicarea actelor de identitate, amprentarea, fotografierea, măsurarea, cântărirea, controlul medical, ridicarea anumitor obiecte personale cum sunt cureaua, ceasul, stutienul etc.

În ce privește aspectele ce țin de identitatea, etnia și starea de intoxicație chimică a persoanelor cazate în aceeași celulă cu reclamanta în noaptea reținerii, acestea țin de hazard, neputând fi considerat că ar fi vorba de o acțiune intenționată a organelor competente care ar

fi căutat intenționat astfel de persoane, pentru a le caza împreună cu reclamanta exact în acea noapte, pentru a o intimida sau pentru a-i provoca stres.

Mai sunt și alte acte materiale invocate de reclamantă care nu sunt corelate punerii în executare măsurilor privative de libertate, cum ar fi de exemplu ridicarea pașaportului subsecvent controlului judiciar. Aceste acte sunt excluse *de plano* din tipul de „fapte” pentru care se pot solicita daune potrivit art. 539 Cod proc. pen., și având în vedere că așa cum s-a arătat anterior, toate aceste acte au fost dispuse/efectuate în mod legal și nu abuziv, nu se poate reține lor caracterul ilicit. În această ordine de idei, este exclusă nu numai angajarea răspunderii obiective a statului în privința acestora potrivit normei speciale, ci și acordarea de despăgubiri potrivit dreptului comun, care presupune dovedirea culpei „prepusului”.

Ca o observație suplimentară, instanța are în vedere faptul că unele pretinse fapte prejudiciabile invocate de reclamantă nici nu au fost săvârșite de instituții ale statului și nici nu au legătură de cauzalitate directă cu acte efectuate în dosarul penal, ci cu articolele de presă. DNA a emis comunicate scurte, cu un limbaj de specialitate și respectuos, care au avut ca scop asigurarea dreptului publicului la informare și s-au făcut cu respectarea prezumției de nevinovăție, iar ulterior achitării s-a emis un nou comunicat în această privință. Împrejurarea că pornind de la comunicatele publice ale DNA, jurnaliștii au așteptat lângă tribunal pentru a face poze reclamantei când a fost prezentată cu propunerea de arestare și că s-au publicat în mass media articole cu fotografii în care reclamanta ar fi fost ar fi fost descrisă ca fiind o persoană coruptă, fără prezentarea poziției reclamantei și fără repararea imaginii printr-un articol corespunzător referitor la achitare nu poate fi valorificată în prezentul cadru procesual, nefiind în concret vorba de vreo faptă săvârșită de vreunul dintre pârâții din prezenta cauză.

Prin urmare constatând în cauză îndeplinite numai condițiile legale necesare pentru angajarea răspunderii obiective a statului pentru prejudiciile produse reclamantei în legătură cu măsurile preventive privative de libertate instanța va analiza în concret în ce constă aceste prejudicii.

Ca o primă observație, trebuie avut în vedere că dispozițiile art. 539 -540 Cod proc. pen, nu fac vorbire de daune morale sau daune materiale ci de „prejudicii”, prin urmare, nu există temei legal expres pentru a exclude prejudiciile materiale.

Apoi potrivit art. 540 Cod proc. pen., ”(1) *La stabilirea întinderii reparației se ține seama de durata privării nelegale de libertate, precum și de consecințele produse asupra persoanei, asupra familiei celui privat de libertate ori asupra celui aflat în situația prevăzută la art. 538.*

(2) *Reparația constă în plata unei sume de bani sau în constituirea unei rente viagere ori în obligația ca, pe cheltuiala statului, cel reținut sau arestat nelegal să fie încredințat unui institut de asistență socială și medicală.*

(3) *La alegerea felului reparației și la întinderea acesteia se va ține seama de situația celui îndreptățit la repararea pagubei și de natura daunei produse.*

(4) *Persoanelor îndreptățite la repararea pagubei, care înainte de privarea de libertate ori de încarcerare ca urmare a punerii în executare a unei pedepse ori măsuri educative privative de libertate erau încadrate în muncă, li se calculează, la vechimea în muncă stabilită potrivit legii, și timpul cât au fost private de libertate.*

(5) *Reparația este în toate cazurile suportată de stat, prin Ministerul Finanțelor Publice”*

În primul rând, în baza criteriului legal din art. 540 alin. 3 cod proc. pen. instanța consideră că reclamantei i se cuvine acordarea cu titlu de despăgubiri suma de 12.464 lei reprezentând contravaloarea salariului net pe care l-ar fi primit reclamanta de la AFP Bihor pe perioada 15.07.2016-14.09.2016, adică pentru perioada în care deși era angajată la AJFP

Bihor, nu și-a putut desfășura activitatea întrucât era supusă unor măsuri privative de libertate, iar raporturile sale de muncă au fost suspendate de drept.

Se poate prezuma în mod rezonabil, că în lipsa măsurilor preventive, reclamanta s-ar fi dus la serviciu și ar fi încasat pe perioada susmenționată salariul corespunzător. Pe de altă parte, ea neprezentându-se efectiv la serviciu nu i se poate pretinde să solicite aceste sume de bani angajatorului care a fost și el lipsit de munca ce ar fi trebuit prestată de reclamantă, neavând motiv a achita contravaloarea ei.

Ca o observație reclamanta a solicitat inițial o sumă mult mai mare (și pentru perioada dintre data la care s-a pensionat anticipat și data la care ar fi putut interveni pensionarea la limită de vârstă) însă și-a restrâns acțiunea la salariul nerealizat aferent perioadei 15.07.2016-14.09.2016 solicitând valoarea brută de 17.996 lei a salariilor. Cu toate acestea, reclamanta nu a dovedit că beneficiul nerealizat de aceasta pe perioada susmenționată ar excede valorii salariului net, astfel că acest capăt de cerere este numai în parte întemeiat.

Apoi, în aceeași ordine de idei, instanța consideră că este întemeiat în tot capătul de cerere formulat de reclamantă privind acordarea cu titlul de daune materiale a sumei de 34.952,91 lei reprezentând contravaloarea cheltuielilor de judecată ocazionate de dosarul penal. Suma de 2.579,5 lei reprezintă contravaloarea costurilor de copiere a unor acte din dosarul DNA, iar restul, onorariile avocațiale achitate. Chiar dacă se poate presupune în mod rezonabil că actele copiate și serviciile juridice prestate nu s-au referit strict la măsurile preventive privative, aceste sume se cuvin în întregime, întrucât toate aceste cheltuieli au fost efectuate de reclamantă per ansamblu în dosarul penal, în vederea stabilirii nevinovăției și pronunțării soluției de achitare, care constituie premisa admisibilității cererii de acordare de despăgubiri.

Aceste sume se cuvin tot potrivit art. 540 Cod proc... pen și nu potrivit art. 453 Cod proc.. civ. pentru că pe de-o parte în lipsa nevoii reclamantei de a-și dovedi nevinovăția aceste cheltuieli nu ar fi fost ocazionate, dar pe de altă parte nu e vorba de o „culpă” procesuală a unei părți adverse, statul român nefiind parte în procesul penal.

În ce privește atingerile aduse altor drepturi nepatrimoniale ale reclamantei, reclamanta a solicitat cu acest titlu suma de 100.000 de euro, însă instanța apreciază că și acest capăt de cerere este numai parțial întemeiat și că suma de 7.500 de euro, prin echivalentul în lei de la data plății, reprezintă o valoare suficientă și echitabilă ce poate fi acordată cu titlul de daune pentru prejudiciul moral suferit în ansamblu prin măsurile preventive privative de libertate dispuse.

Din considerentele Deciziei nr. 136/2021 instanța reține că „21. Măsurile preventive sunt instituții de drept procesual penal cu caracter de constrângere, prin care suspectul sau inculpatul este împiedicat să întreprindă anumite activități care s-ar răsfrânge negativ asupra desfășurării procesului penal sau asupra atingerii scopului acestuia, sunt măsuri de constrângere puse la dispoziția organelor judiciare penale pentru a se asigura buna desfășurare a procesului penal, pentru a împiedica sustragerea suspectului sau a inculpatului de la urmărirea penală ori de la judecată sau pentru prevenirea comiterii de către acesta a unei alte infracțiuni (Decizia nr. 744 din 13 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 102 din 6 februarie 2017, paragrafele 25 și 26). Din perspectiva naturii/substanței, duratei, efectelor, modalității de executare și a intensității, atât măsura arestului preventiv, cât și măsura preventivă a arestului la domiciliu privesc o interferență majoră în dreptul la libertate individuală a persoanei (Decizia nr. 650 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 14 ianuarie 2015, paragraful 26). Privarea de libertate poate îmbrăca diverse forme, nu întotdeauna asemănătoare cu închisoarea, acestea fiind necesar a fi evaluate nu din perspectiva formei, ci

a conținutului, cum ar fi obligația de a sta într-un spațiu limitat, izolarea de societate și de familie, încetarea îndeplinirii îndatoririlor oficiale, imposibilitatea contactului liber cu diferite categorii de persoane (Decizia nr. 361 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 419 din 12 iunie 2015, paragraful 15). Întrucât prin luarea măsurilor preventive se aduce atingere dreptului fundamental al inviolabilității persoanei, așadar, libertății individuale, atât legislația națională (Codul de procedură penală, art. 23 din Constituția României), cât și cea europeană (art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale) au instituit o serie de garanții procesuale care să prevină abuzul și arbitrarul în luarea, menținerea, prelungirea și confirmarea acestora, transpuse în numeroase condiții ce trebuie realizate cumulativ (Decizia nr. 303 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 602 din 26 iulie 2017, paragraful 18).”

Este evident că nu mai poate comporta discuții faptul că măsurile privative de libertate al căror obiect l-a făcut reclamanta în perioada 14.07.2016-10.10.2016 și modul de punere în executare (prin măsura ridicării de la domiciliu, a încătușării, a escortării la locul de detenție, a ducerii la sediul organelor de cercetare penală pentru audieri, a arestului la domiciliu, etc) au fost afectate drepturi nepatrimoniale ale reclamantei, fiind limitată libertatea sa individuală de mișcare, dreptul și posibilitatea de a hotărî pentru sine unde să se deplaseze/afle la un anumit moment și de a-și exercita profesia, de a avea o viață personală și socială similară celei de dinainte de măsura reținerii.

În contra celor susținute de către reclamantă, instanța reamintește că este însă vorba de măsuri dispuse în mod legal, și că toate aceste atingeri și limitări ale drepturilor personale au avut loc însă în limitele normale inerente unor astfel de măsuri, nefiind vorba de o campanie de denigrare țintită asupra reclamantei și menită a-i afecta imaginea publică, cariera profesională, viața privată, de familie și socială.

De asemenea instanța apreciază că deși măsurile privative și efectele acestora pot fi un factor major de stres, orice legătură directă între această stare de stres și afecțiunile medicale de care suferă reclamanta sunt pur speculative, nefiind posibil a se stabili post factum dacă în lipsa acestei anumite surse de stres starea de sănătate a reclamantei ar fi fost mai bună.

Instanța mai are în vedere faptul că de principiu daunele morale sunt imposibil de cuantificat și nu pot constitui un motiv de îmbogățire pentru persoana vătămată pe seama părții adverse, iar sumele acordate cu titlu de daune morale nu au ca scop o reparare „în natură” a prejudiciului și doar asigurarea unei recompense materiale care să aducă o satisfacție morală persoanei vătămate.

Instanța are în vedere și faptul că sumele acordate în mod constat de CEDO sunt mult inferioare sumei de 100.000 euro pretinse de reclamantă și chiar sumei considerate de prezenta instanță ca fiind juste și echitabile, în acest sens fiind și practica invocată (cauzele Tarău contra României, respectiv Rosengren împotriva României).

Având în vedere că în materie delictuală dobânda curge de drept, reclamanta are dreptul de a pretinde și obține conform solicitării, dobânda legală calculată asupra debitului principal de la data introducerii acțiunii, 04.08.2020, și până la data plății efective.

În ce privește cheltuielile de judecată pretinse în prezentul dosar Statul român este parte în prezenta cauză și prin întâmpinare s-a opus admiterii acțiunii atât pe fond cât și pe cale de excepție, deci este în culpă procesuală. Potrivit art. 453 Cod proc. civ. reclamantei i se cuvin numai în parte cheltuielile și anume taxa de timbru în valoare de 2.481,61 lei (1653,59 + 100 lei +728,02 lei) reprezentând contravaloarea taxei aferente pretențiilor principale considerate întemeiate, pentru care se calculează în funcție de valoare, proporțional cu valoarea admisă a pretențiilor, iar pentru cele cu taxă fixă, întreaga sumă.

Ca o mențiune nu s-a solicitat onorariu avocațial în acest stadiu procesual.

Pentru argumentele ce preced, instanța va admite numai în parte acțiunea conform dispozitivului ce urmează.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Respinge acțiunea în pretenții introdusă de reclamantă în contradictoriu cu pârâții MINISTERUL PUBLIC - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție cu sediul în București str. Știrbei Vodă nr. 79 – 81 și MINISTERUL JUSTIȚIEI cu sediul în București str. Apolodor nr. 17, sector 5, ca neîntemeiată.

Admite în parte acțiunea civilă introdusă de reclamanta SIME ADRIANA cu domiciliul procesual ales la Cabinet de Avocat Poinar Irina cu sediul în Oradea str. Roman Ciorogariu nr. 65 Corp A, etajul 2 județul Bihor în contradictoriu cu pârâții STATUL ROMÂN - prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE, cu sediul în București str. Apolodor nr. 17, sector 5 având ca obiect pretenții, după cum urmează:

Obligă pârâtul STATUL ROMÂN - prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE să achite reclamantei următoarele:

- suma de 12.464 lei cu titlul de daune materiale reprezentând contravaloarea salariului net pe care l-ar fi primit reclamanta de la AFP Bihor pe perioada 15.07.2016-14.09.2016;
- suma de 34.952,91 lei cu titlul de daune materiale reprezentând contravaloarea cheltuielilor de judecată ocazionate de dosarul penal;
- suma de 7.500 de euro, prin echivalentul în lei de la data plății, cu titlul de daune pentru prejudiciul moral suferit;
- dobânda legală calculată asupra sumelor susmenționate, de la data introducerii acțiuni, 04.08.2020, și până la data plății efective.

Obligă pârâtul STATUL ROMÂN - prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE să achite reclamantei cu titlul de cheltuieli de judecată suma de 2.481,61 lei reprezentând contravaloarea taxei de timbru achitate în prezenta cauză proporțional cu valoarea admisă a daunelor morale și materiale.

Cu drept de a declara apel în termen de 30 zile de la comunicare.

Cererea de declarare a căii de atac se depune la Tribunalul Bihor.

Pronunțată azi, 18.01.2022, prin punerea soluției la dispoziția părților prin grefa instanței.

Președinte
Monica Popovici

Grefier,
Daniela Cociubei

Red. judecător Monica Popovici
Tehnoredactat MP/DC, azi 17.03.2022
6 Ex. / 4 comunicări

1. SIME ADRIANA cu domiciliul procesual ales la Cabinet de Avocat Poinar Irina cu sediul în Oradea str. Roman Ciorogariu nr. 65 Corp A, etajul 2 județul Bihor
2. STATUL ROMÂN - prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
3. MINISTERUL PUBLIC - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție cu sediul în București str. Știrbei Vodă nr. 79 – 81
4. MINISTERUL JUSTIȚIEI cu sediul în București str. Apolodor nr. 17, sector 5, ca neîntemeiată.